

Пропозиції
Адміністрації Державної прикордонної служби України
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і
військову службу» щодо звільнення з військової служби у воєнний час
військовослужбовців, які визнані тимчасово непридатними або обмежено
придатними до військової служби та збереження грошового забезпечення до
моменту звільнення таких осіб або до повернення (призначення) на посади
військовослужбовців, яких було зараховано у розпорядження командирів»
народні депутати України Олексій ГОНЧАРЕНКО,
Іванна КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ та ін.
реєстраційний номер 9301 від 15.05.2023
до першого читання

1. Потребує доопрацювання.

2. Як зазначається в пояснювальній записці, метою законопроекту є «забезпечення права на звільнення з військової служби під час воєнного стану військовослужбовців, які визнані ВЛК обмежено придатними, та зберегти грошові виплати під час перебування в розпорядженні командира у зв'язку з лікуванням тощо, які вони отримали за попередніми посадами до моменту звільнення або призначення на посади».

Для досягнення вказаної мети у законопроекті пропонується внести зміни до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».

Так, зокрема, законопроектом пропонується абзац перший частини четвертої статті 26 після слів «особливий період» доповнити словами «та під час дії воєнного стану».

Запропоновані зміни є недоцільними, оскільки у вказаній частині статті 26 визначаються підстави для звільнення з військової служби для відповідних категорій військовослужбовців за видами військової служби, яку вони проходять, а не за періодом (часом), коли військовослужбовець проходить військову службу. Види військової служби встановлено у частині шостій статті 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», і таких видів військової служби як «військова служба за призовом під час мобілізації, на особливий період та під час дії воєнного стану» або «військова служба за призовом осіб із числа резервістів в особливий період та під час дії воєнного стану» не передбачено.

Крім того, відповідно до Закону України «Про оборону України» особливий період – це період, що настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію чи з моменту введення воєнного стану в Україні та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій. Таким чином, чинна редакція абзацу першого частини четвертої статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» охоплює в тому числі й час дії воєнного стану.

У зв'язку з цим пропонуємо абзац другий підпункту 2 пункту 1 розділу I законопроекту виключити.

Законопроектом також пропонується встановити додаткову підставу для звільнення з військової служби, а саме – у випадку, якщо призначення на посади військовослужбовців, які перебувають у розпорядженні відповідних командирів (начальників), не було проведено через два місяці з дня звільнення з попередньої посади, у зв'язку з розформуванням (реформуванням) військової частини або скороченням штатних посад, або відсутністю посад, на які є можливість призначати військовослужбовців, визнаних військово-лікарською комісією непридатними, тимчасово непридатними чи обмежено придатними до військової служби, та у випадку, коли військовослужбовці, які перебувають на тривалому лікуванні у зв'язку з отриманим пораненням або хворобою, отриманою в особливий період та під час дії воєнного стану та стану війни, після визнання їх військово-лікарською комісією непридатними чи обмежено придатними до військової служби, такі військовослужбовці, за їх згодою, можуть бути звільнені з військової служби.

Таке звільнення відповідно до законопроекту здійснюватиметься за станом здоров'я на підставі постанови про обмежену придатність до військової служби. Однак запропоноване поняття «на підставі постанови» не визначає, яка саме постанова має бути при визначенні обмеженої придатності до військової служби.

До того ж запропонована норма передбачає отримання чи неотримання згоди військовослужбовців, яких визнано непридатними чи обмежено придатними до військової служби, незважаючи на наявність посад, на яких можуть проходити службу такі військовослужбовці. У зв'язку з цим звільнення таких військовослужбовців доцільно здійснювати лише у разі відсутності відповідних посад, не зважаючи на їх згоду чи незгоду.

З огляду на зазначене пропонуємо у пункті 1 розділу I законопроекту:

в абзаці сьомому підпункту 2, абзаці одинадцятому підпункту 3, абзацах шостому та одинадцятому підпункту 4 слова «на підставі постанови про обмежену придатність до військової служби» замінити словами «на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії про обмежену придатність до військової служби»;

абзац другий підпункту 5 викласти в такій редакції:

«12. У випадку, якщо призначення на посади військовослужбовців, які перебувають у розпорядженні відповідних командирів (начальників), не було проведено через два місяці з дня звільнення з попередньої посади, у зв'язку з розформуванням (реформуванням) військової частини або скороченням штатних посад, або відсутністю посад, на які є можливість призначати військовослужбовців, визнаних військово-лікарською комісією непридатними, тимчасово непридатними чи обмежено придатними до військової служби, такі військовослужбовці звільняються з військової служби».

Змінами до статті 43 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» пропонується встановити, що військовослужбовцям (крім

військовослужбовців строкової військової служби), які перебувають на тривалому лікуванні у зв'язку з отриманим пораненням або хворобою, отриманою під час дії особливого періоду та з часу введення воєнного стану, які зараховані у розпорядження відповідних командирів або звільненим від посад, виплачується грошове забезпечення в розмірі грошового забезпечення, яке військовослужбовці отримували за попередніми зайнятими посадами, до зарахування в таке розпорядження, до моменту звільнення їх з військової служби або їх повернення на попередні посади, або призначення на інші посади.

Перш за все слід зауважити, що, зважаючи на предмет правового регулювання, таку норму доцільніше було б вносити до статті 9 «Грошове забезпечення військовослужбовців» Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Крім того, військовослужбовці строкової військової служби, на яких не поширюватиметься дія цієї норми, також можуть перебувати на тривалому лікуванні у зв'язку з отриманим пораненням або хворобою та можуть зараховуватися у розпорядження відповідних командирів, тому доцільно і для цієї категорії військовослужбовців унормувати виплату грошового забезпечення під час перебування у такому розпорядженні.

Звертаємо також увагу, що запропонована законопроектом редакція частини восьмої статті 43 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» обмежується часом дії особливого періоду та з часом введення воєнного стану, проте військовослужбовець може перебувати на тривалому лікуванні у зв'язку з отриманим пораненням або хворобою до впровадження особливого періоду або після його скасування. До бойових уражень, окрім поранення, також відносяться контузія та каліцтво.

До того ж вказані зміни мають виключати можливість здійснення виплат військовослужбовцям, які вчинили самокалічення чи заподіяли шкоду власному здоров'ю внаслідок перебування в стані алкогольного сп'яніння тощо.

Враховуючи зазначене, пропонуємо в абзаці другому пункту 2 розділу I законопроекту слова «(крім військовослужбовців строкової військової служби)» виключити, а слова «які перебувають на тривалому лікуванні у зв'язку з отриманим пораненням або хворобою, отриманою під час дії особливого періоду та під час воєнного стану та стану війни» замінити словами «які перебувають на тривалому лікуванні у зв'язку з отриманим пораненням, контузією, каліцтвом, одержаними під час захисту Батьківщини, або хворобою, пов'язаною з виконанням обов'язків військової служби (службових обов'язків)».

Голова Державної прикордонної
служби України

Сергій ДЕЙНЕКО